Cena numeru 20 mk.

Nr. 172. Wilno, Środa 21 grudnia 1921 r. Rok. I.

SŁOWO WILEŃSKIE

Wychodzi codziennie, z wyjątkiem niedziel i dni świątecznych o g. 4-ej pop.

Adres Redakcji i Administracji: WILNO, JAGIELLOŃSKA 10, m. 3 Telefon 536. || Redakcja otwarta od 9-ej rano do 2-giej po południu. Administracja: od 9-ej rano do 3-ej pop.

PRENUMERATA: Miesięcznie z odbiorem w Administracji mk. 400. Z dostarczeniem do domu lub przesyłką pocz. mk. 450. || CENA OGŁOSZEŃ: Za wiersz petitowy jednoszpaltowy: przed tekst. 150 mk. po tekst. 70 mk.; w tekście 200 mk. Reklamy za wiersz 150 mk.

GRUDZIEŃ **21** Środa.

Dziś — Tomasza Ap.

Jutro—Herona M.

Wschód słońca—8.23
Zachód słońca—3.32

TEATRY I WIDOWISKA.

„Polski"—„Djablica".

„Powszechny"—„Karpaccy Górale".

KINA:

„Heljos"—„Król Sachary".

BIBLJOTEKI I CZYTELNIE.

„Uniwersytecka bibljoteka" otwarta we wtorki, środy, czwartki i piątki od 10—2.

„Uniwersytecka czytelnia" otwarta we wtorki, środy, czwartki i piątki od g. 10—2.

Czytelnia pism i wypożyczalnia książek w Domu Ludowym, Zarzecze 5, otwarte codziennie od godz. 5-tej do godz. 8-ej wiecz.

Czytelnia „Samokształcenie" Im. Tomasza Zana ul Św Anny 7, mury św. Michalskie) otwartą jest: od 11 do 2 przed południem (oprócz poniedziałków) od 5½—8 po połud. W niedziele i święta: od 4 do 6 po połud.

Z POLSKI.

Likwidacja ministerstwa b. dzielnicy pruskiej.

POZNAŃ, (Pat). 18 bm. wyjechał do Warszawy w sprawach likwidacji ministerstwa byłej dzielnicy pruskiej minister Wybicki z wiceministrem Wachowiakiem.

Z Górnego Śląska.

KATOWICE, (Pat.) Według danych statystycznych na obszarze G. Śląska, przypadającym Polsce, znajduje się 500 szkół 3400 nauczycieli 190000 dzieci, w tem 115000 mówiących po polsku i 44000 władających polskim i niemieckim. Ponadto Polska otrzyma 5 gimnazjów, wyższe liceum w Katowicach, liceum w Królewskiej Hucie, Tarnowskich Górach i Mysłowicach oraz dwa seminarja nauczycielskie.

* * *

KATOWIEC. (Pat.) Komunikat delegacji niemieckiej: Podkomisje do spraw celnych, likwidacyjnych, kolejowych, wody i elektryczności zebrały się w Bytomiu na wspólne posiedzenie. Obrady dotyczące przedewszystkiem ruchu granicznego miały przebieg zadawalający. W podkomisji finansowej nie osiągnięto porozumienia. Rokowania kontynuowane będą po świętach. Podkomisja Ubezpieczeń Społecznych przyjęła propozycje niemieckie w sprawie ubezpieczeń społecznych od wypadków i niezdolności do pracy. Obrady wewnątrz podkomisji dla ochrony mniejszości doprowadziły do sformułowania żądań niemieckich, które będą przedłożone stronie polskiej. Minister Schifer zaprosił na jutro członków niemieckiego wydziału G. Śląska na konferencje.

* * *

KATOWICE. (Pat.) W sobotę w fabryce prochu w Pniowie w powiecie Tarnogórskim nastąpiła eksplozja, która zniszczyła fabrykę.

Wszystkie sklepy winne

posiadają wyroby fabryki wódek i likierów

T-wa „STELLA"

znajdują się w sprzedaży:

Oczyszczona 40°
Oczyszczona 45°
Oczyszczona 60°
Spirytus 90°
Spirytus 96°
Gorzałka
Stołowa
Ang. Gorzka
Pomarańczówka
Przepalanka
Żubrówka
Starka
Śliwowica
Litewka 60°

Wszystkie wyroby, wypuszczone przez T-wo „Stella", posiadają na butelkach etykiety z marką fabr. i wskazaniem firmy T-wa „Stella", jak również czerwoną banderolę **z nazwą naszej firmy.**

Z powodu tego, że niektóre tutejsze firmy wypuściły na sprzedaż napoje spirytusowe z etykietami **zupełnie podobnemi do naszych,** prosimy zwrócić uwagę na naszą etykietę i markę fabryczną.

T-wa „STELLA".

OGŁOSZENIE.

Intendentura Grupy Wojsk Litwy Środkowej niniejszem ogłasza Konkurs na prowadzenie robót asenizacyjnych i oczyszczenie kominów na rok 1922 w koszarach i ubikacjach, zajętych przez Wojsko i Urzędy Garnizonu miasta Wilna, Nowo-Wilejki i Werek.

Osoby życzące przyjąć udział w konkursie złożą kaucję w rozmiarze 1,000,000 mk na roboty asenizacyjne i 100,000 mk. na roboty kamieniarskie.

Oferty w zamkniętych kopertach winne być podane do dnia 30-XII-1921 roku do Intendentury Grupy — Objazdowa 2, ze wskazaniem ceny na asenizację od człowieka w dzień, na kominy od luftu.

Oferty będą otwarte dnia 31 grudnia o 10-ej rano.

CUKIERNIA Bolesława SZTRALLA
Mickiewicza róg Tatarskiej,
poleca w wielkim wyborze CUKRY, czekoladę, ciasta, pierniki, oraz przyjmuje wszelkie zamówienia w zakresie cukiernictwa.
Codziennie od g. 6 w. gra kwartet.

Nowootwarty sklep
M. Kuszelewski i S-ka
Ul. Ś-to Jańska № 25.
Podaje do ogólnej wiadomości, że na nadchodzące święta poleca wielki wybór wędlin domowych i wiejskich wyrobów.

Pracownia obuwia
H. LEWINA
Subocz 6.
Zawiadamia Sz. Klijentelę, iż otrzymała w wielkim wyborze WOJŁOKI i DAMSKIE BOTY.
CENY do 50% zniżone.

TEATR POLSKI. Sala „Lutnia".
Dziś i codziennie
Djablica, dramat w 5 akt. Schönhera.
Począt. o 8 w.

Teatr Powszechny (gm. b. Ratusza).
Dziś i codziennie
Karpaccy Górale,
sztuka lud. w 9 obr. J. Korzeniowsk.
Począt. o 8 w.

Giełda warszawska
z dn. 19-XII-1921.

Tendencja dla dewiz słaba na całej linji i kursy niższe.

Funty szterl. — 13275.
Dolary St. Zjedn. — 3150.
Franki francuskie — 240.
Korony czesk. — 38,90.
Korony austr. — 48.50.

ZE SWIATA.

Nowy gabinet rumuński.

BUKARESZT, (Pat.). Nowy gabinet ukonstytuowany: Prezydent oraz minister finansów Take Jonescou, minister spraw zagranicznych Derisi, min. wojny Holban. Premjer przedstawił dziś królowi listę gabinetu.

Reforma rolna we Włoszech.

RZYM, (Pat.). Na posiedzeniu Izby socjaliści zaproponowali postawienie na porządku dziennym projektu ustawy o reformie rolnej. Prawica gorąco zaoponowała. Większością uchwalono rozpocząć obrad nad tą ustawą:

Drugi dzień zjazdu akademickiego.

Na posiedzeniu planarnem odczytał kol. Natanson sprawozdanie z czynności Komitetu Wykonawczego.

Komitet zajmował się najbardziej stosunkami z zagranicą, nawiązał kontakt z międzynarodową reprezentacją w Pradze i wysłał delegację na zjazd akademicki w Montpellier.

Następnie odczytano sprawozdania środowisk: warszawskiego, lwowskiego, krakowskiego, wileńskiego i lubelskiego.

Sprawozdanie wileńskie referuje kol. Leczycki.

Ze sprawozdania dowiadujemy się o danych statystycznych tyczących się życia umysłowego i ideowego wśród naszych akademików.

Zorganizowanych w kołach naukowych jest 30 proc., w związkach ideowych 18 proc. i sportowych 14 proc., w Bratniej Pomocy 60 proc.

Następnie odczytał sprawozdanie przedstawiciel Gdańska, okazuje się, że na Politechnice gdańskiej jest 80 Polaków przeważnie z Pomorza.

Wszyscy Polacy studenci gdańscy należą do korporacji, mającej za zadanie krzepienie ducha narodowego wśród Polaków.

Stosunek do Polaków ze strony Niemców poprawny.

Po odczytaniu sprawozdań, posiedzenie plenarne zamknięto, poczem pięć podkomisyj przystąpiło do obrad.

Ze względu na spóźnioną porę obrady podkomisji przerwano i odłożono do poniedziałku.

Wieczorem odbył się w pałacu Naczelnika raut na cześć gości, o którym podaliśmy już wczoraj.

S.

Sejm czy Zgromadzenie Orzekające?

Rozpoczęta na dobre kampanja wyborcza wysunęła znowu na czoło aktualnych zagadnień politycznych spór o kompetencji zwoływanego Sejmu.

Z jednej strony Polski Centralny Komitet Wyborczy wypisał na swych sztandarach, iż jedynem i wyłącznem zadaniem Sejmu ma być uchwała o wcieleniu Ziemi Wileńskiej do Polski, przekazanie wszystkich innych spraw Sejmowi w Warszawie i rozwiązanie Zgromadzenia w Wilnie, z drugiej strony, Odrodzenie na odbytym ostatnio kongresie postanowiło dążyć do nadania zwoływanemu Sejmowi charakteru Ustawodawczego.

Nie godząc się ani z jednem, ani z drugiem stanowiskiem, pragnęlibyśmy wykazać, iż spór tu jest bezprzedmiotowy i że stronom walczącym nietyle chodzi o rzeczy zasadnicze, ile o popularne hasła wyborcze, przy pomocy których mają nadzieję uzyskać zwycięstwo.

Istotnie, każdy, kto styka się z polską ludnością Ziemi Wileńskiej, zarówno miejską jak i wiejską, wie dobrze iż naczelnem i wyłącznem pragnieniem jej jest, by ziemia Wileńska zespoloną została jaknajprędzej z Polską.

To też już dzisiaj powiedzieć można z całą pewnością, iż niezależnie od tego z jakich stronnictw składać się będzie polska większość sejmowa, wypowie się ona bezwarunkowo za *Połączeniem się Ziemi Wileńskiej z Polską*.

O ile więc rząd polski, czuć się będzie dostatecznie na siłach, by niezależnie od poglądu mocarstw Ententy na sprawę wileńską, a także wbrew ewentualnym protestom Litwy i Rosji Sowieckiej, zrealizować tę uchwałę i objąć natychmiast Wileńszczyznę w swe posiadanie—to wątpimy czy znajdzie się chociaż jeden Polak w tej ziemi, by się temu sprzeciwić i kruszyć kopje o sejm ustawodawczy, gdy samo życie wskaże, by Sejm Wileński przekształcił się w sejmik wojewódzki. Może być spór jedynie o większą lub mniejszą samodzielność ziemi Wileńskiej.

Niestety nie mamy jednak tej bezwzględnej pewności, że rząd polski potrafi wyzyskać uchwałę Sejmu Wileńskiego. Możemy żywić całkiem uzasadnioną obawę, że rząd polski, ulegając naciskowi Ententy, zgodzi się na jakiś nowy projekt Hymansa czy Ligi Narodów. A wówczas istnienie Sejmu nieograniczonego w swych kompetencjach będzie jedyną rękojmią, że potrafi on obronić wolę ludności i nie dopuści do jej pogwałcenia.

Uroczyste i pompatyczne zapewnienia posłów enludeckich na wiecach rozproszyć tych obaw nie mogą, gdyż wiemy dobrze z niedawnej przeszłości, że ci, co najsilniej krzyczą o wcieleniu Wilna do Polski, najłatwiej się godzą na pozostawienie go poza nawiasem państwowości polskiej; że tylko wspomnę, by nie mnożyć przykładów, układ Wł. Grabskiego w Spaa, oddającego Wilno Litwinom, i uściski p. Paderewskiego z Waldemarasem po układzie Suwalskim.

To też uważamy, że Sejm z góry nie powinien ani ograniczać ani rozszerzać swych kompetencyj. Po powzięciu uchwały wyrażającej wolę ludności należenia do Polski, Sejm nie powinien się rozwiązywać i trwać tak długo, zanim sprawa nie będzie definitywnie załatwioną.

Czy Sejm ma rozpocząć pracę prawodawczą? sądzimy iż nie, gdyż byłoby to sprzecznem z powziętą uchwałą należenia do Polski.—Jednak i poza pracą prawodawczą Sejm miałby sporo roboty, wglądając w stosunki administracyjne kraju, dotąd przez żadne czynniki społeczne nie kontrolowane i dokonywując radykalną ich sanacje.

Jedynie Sejm, stojący na straży woli ludności, nie zmarnuje czynu Generała Żeligowskiego, któremu swe wyzwolenie zawdzięczamy.

A pamiętajmy, iż tylko za cenę zwołania Sejmu wymuszono na nas zgodę na ustąpienie ukochanego przez wszystkich Generała.

Sejm to symbol nieskrępowanej niczem woli ludności, to też trwać on winien tak długo, aż wola ta całkowicie zrealizowaną zostanie i Wilno z Polską zjednoczone będzie. *W. S.*

List Prezesa T. K. R.

(W. A. P.) D-r Wygodzki przesłał Prezesowi T. K. R. p. Meysztowiczowi ogłoszoną już w czasopismach miejscowych deklarację w sprawie wyborów do Sejmu organizacyj i stronnictw żydowskich.

Prezes T. K. R. przesłał doktorowi Wygodzkiemu w dniu wczorajszym odpowiedź brzmiącą, jak następuje:

Szanowny Panie Doktorze!

Przesłana mi deklaracja żydowskich partyj politycznych i ugrupowań społecznych, podpisana przez partje syonistyczną, demokratyczną i Cejrej-Cjon oraz przez Związki kupców Żydów, głosi między innemi:

1) że Żydzi uważaliby za swój obowiązek wziąć udział w Sejmie Ustawodawczym zwołanym na zasadach demokratycznych,

2) że jednak kwestja wzięcia udziału w zwoływanym obecnie Sejmie może być rozstrzygniętą dopiero po wydaniu dekretu, określającego kompetencję i Zadania Sejmu.

W odpowiedzi na powyższą deklarację oświadczam:

1) że wydana przezemnie ordynacja wyborcza, oparta na zasadach powszechnego, równego, tajnego, bezpośredniego i proporcjonalnego głosowania, oraz przy udziale kobiet w Sejmie — nie spotykała się dotychczas z zarzutem niedemokratyczności.

2) że dekrety 417 i 410 ustalają atrybucje Sejmu jako zgromadzenia przedstawicieli Ziemi Wileńskiej „dla dania wyrazu woli jej ludności".

Trudno o szersze określenie. Nowy dekret o kompetencjach i zadaniach Sejmu mógłby tylko zwęzić to ustalone już określenie.

Dążyłem i dążyć będę nadal do zgodnego współżycia wszystkich narodowości w kraju naszym; to też szczerze mnie ucieszył ustęp deklaracji, że Żydzi uważają siebie za związanych nierozerwalnemi węzłami z krajem naszym.

Wobec takiego stanowiska nie rozumiem wahań Panów co do udziału w Sejmie, który „da wyraz woli ludności". Wola ta zaważy nie tylko na losach kraju, ale i na losach zamieszkałych w nim poszczególnych grup narodowych, a udział Żydów w Sejmie zacieśniłby więzy, łączące ich z krajem.

Zechce Pan Doktór przyjąć wyrazy mego szacunku

(—) *A. Meysztowicz.*

Dookoła wyborów.

Główny Komisarjat Wyborczy komunikuje, że od dnia 20 do 22 b. m. włącznie należy sprawdzać z legitmacją osobistą w swojej komisji obwodowej, czy jest się wpisanym na liście wyborców.

Są to terminy ostateczne. Jeżeli ktoś nie jest wpisany, a ma prawo głosować, niech natychmiast zażąda wpisania go na listę wyborców.

Alfabetyczny spis ulic z wykazem, jaka do jakiego obwodu należy, został rozlepiony na ulicach m. Wilna.

* * *

W ostatnich dniach nieznani sprawcy zdzierali ogłoszenia, plakaty, odezwy, jak wogóle informacje związane z wyborami do Sejmu Wileńskiego.

W celu aby ludność, pozbawiona częściowo z powyższych powodów informacyi, mogła zasięgnąć je, przypomina się, że wszelkich informacyj, związanych z wyborami, udzielają:

Główny Komisarjat Wyborczy, ul. Uniwersytecka, pałac po-Biskupi, tel. 132 i

Komisarz Wyborczy na m. Wilno, Sąd Okręgowy, pokój 139, tel. 516,

w godzinach urzędowych (od 9 do 3).

Pan Zabierzowski o wyborach.

(W.A.P.) W wywiadzie z przedstawicielami prasy zagranicznej, Generalny Komisarz Wyborczy, p. Zabierzowski, w szeregu danych statystycznych i cyfrowych o postępach akcji technicznej dał następującą charakterystykę swych poglądów i dążeń:

Na zapytanie PP. jakie jest moje stanowisko w sprawie wyborów do Sejmu w Wilnie oświadczam:

„Uważam się za stróża prawa, zawartego w Ordynacji Wyborczej. Za wytyczną swego postępowania przyjąłem bezstronność. Chcę zapewnić Krajowi spokój, ład i porządek w czasie akcji wyborczej, stać na straży czystości urny wyborczej, udzielić każdemu wyborcy bez różnicy narodowości, wyznania i przekonań politycznych należytej ochrony jego praw oraz opiekę. Jednocześnie chcę zabezpieczyć całkowitą swobodę agitacji przedwyborczej, wolność prasy, zebrań. Jestem zdecydowany niezwłocznie złożyć urząd, gdyby, wbrew moim najszczerszym intencjom na decyzje podwładnych mi i oddanych pod moją kontrolę organów wyborczych, miały wpływać jakiekolwiek względy poboczne, bądź też wywarty miał być nacisk z jakiejby to niebyło strony.

Zdaję sobie jasno sprawę z olbrzymich trudności technicznych, jakie mam do pokonania, a jakie nastręcza pora zimowa, zły stan dróg, wielkie odległości jednych osiedli od drugich, wreszcie brak uświadomienia ludu, który wskutek polityki zaborczego absolutystycznego rządu rosyjskiego, nie miał nigdy możności ujawnienia w sposób legalny swej woli.

„Przyjąłem urząd, a z nim ogromną odpowiedzialność w tem przekonaniu, że pomimo piętrzących się przedemną przeszkód natury technicznej, pracę swoją przy pomocy podwładnych mi organów wykonam w sposób powyżej nakreślony.

„Wiarę w pomyślny rezultat swych wysiłków czerpię z obywatelskiego przejęcia się obowiązkami całego podwładnego mi i względnie oddanego pod moją kontrolę aparatu wyborczego, złożonego z ludzi najrozmaitszych narodowości, wyznań i przekonań, ludzi, których jednak zespoliło jedno wspólne uczucie miłości ojczystego kraju i których ożywia jednakowo poszanowanie prawa i sprawiedliwości".

Odezwa Warszawskiego Komitetu Wileńskiego.

WARSZAWA, (Pat.). Komitet Wielkiego Tygodnia Wileńskiego ogłasza następującą odezwę: Rodacy, jeszcze chwila a Wileńszczyzna z Polską znów w jedno zwarte skojarzy się ciało. Zbliża się dziejowy moment połączenia tak długo rozdartych krajów, które ongi wszystkiemi zbratanemi węzłami zrosły się w jeden organizm a dziś ciągną ku sobie magnetyczną siłą interesów i strun duchowych. „Do Polski" brzmi głos z pod Ostrej Bramy, a Wawel odpowiada potężnym echem „Czekamy". Dzieli nas od tego jeszcze krok, oto chodzi, by przez Sejm Wileński wypowiedział się zdrowy instynkt i rozum Wileńszczyzny. Aby Sejm ten, inne sprawy przekazując Sejmowi polskiemu ustawodawczemu, stwierdził jedynie wolę wcielenia tej ziemi Mickiewicza i Kościuszki i kategorycznem: „tak chcę, tak nakazuję" zamknął epokę rozłąki. Wierzymy, że tak będzie, atoli sprawa nie przedstawia się tak, abyśmy mogli z założonemi rękami czekać spełnienia życzeń, a grozą przejmuje nas sama myśl, że mętne prądy mogłyby tę świętą sprawę pchnąć na bezdroża, w wiry niepewnej przyszłości i państwu polskiemu zadać cios nadwyraz straszny. Rodacy, trzeba nam śpieszyć z wydajną pomocą tym, co pracują dla sprawy bezwzględnego zjednoczenia Wileńszczyzny z Polską, trzeba wysłać do urny wyborczej tysiące uchodźców i nakarmić ich. Wszyscy musimy stanąć pod hasłem: Wilno nasze, spoziera na nas Ostra Brama i Częstochowa. Niechaj zatem czyn nasz zbiorowy będzie tak silny, jak silną jest dążność narodu do zjednoczenia. Niechaj każdy, komu drogą jest ta święta sprawa, składa na ołtarzu jej swą ofiarę. Niechaj każdy Polak będzie obywatelem.

———

Przymusowy wykup majątków.

(W. A. P.) Dnia 19 go grudnia odbyło się jawne posiedzenie powiatowej Komisji Ziemskiej, na którem rozważano sprawę przymusowego wykupna dwu prywatnych majątków (na zasadach ogólnego dekretu o reformie rolnej Nr. 213), a mianowicie majątku Bujwidziszki (własność pani O'Brien de Lassy) i Markucie (własność Puszkinowej), tudzież sprawę przejęcia na własność państwa na zasadzie dekretu 257 majątku Korwie (pow. Wileński), jako majątku, skonfiskowanego po roku 1863, (własność sukcesorów Łazarewej - Staniszczewej).

Komisja postanowiła po zbadaniu sprawy majątki Bujwidziszki i Markucie wykupić przymusowo z prawem pozostawienia właścicielom w myśl dekretu po 60 dziesięcin ziemi według własnego ich wyboru, natomiast majątek Korwie uchwaliła Komisja przejąć na rzecz państwa w całości. Powiatowa Komisja Ziemska prosi nas równocześnie o zaznaczenie, że mowy nie było na sobotniem posiedzeniu o wywłaszczeniu ziemi, jedynie bowiem zapadły decyzje o trzech wyżej wymienionych majątkach, w tej, a nie innej formie.

ODEZWA

Polskiego Demokratycznego Komitetu Wyborczego.

OBYWATELE!

Nareszcie po ciężkich przejściach i wielkich wysiłkach uzyskamy możność ujawnienia naszej woli w sprawach najdonioślejszych, bo dotyczących przyszłych losów Kraju. Dotąd byliśmy jedynie przedmiotem przetargów i układów ze strony czynników zewnętrznych. Chciano nas urządzać i decydować o naszej przyszłości bez nas, a nawet pomimo nas. Chciałaby nas zatrzymać przy sobie Rosja, usiłowały ujarzmić Niemcy, próbowali zawładnąć Wilnem Litwini, układając się o nas z bolszewikami, zamierzali bolszewicy ustanowić tu swoją republikę sowiecką, wszystkie jednak próby spełzły na niczem, gdyż zostały udaremnione dzięki porażce dwóch naszych największych wrogów: Rosji i Niemiec, a następnie dzięki śmiałym i mężnym czynom Naczelnika Piłsudskiego i Gen. Żeligowskiego, którzy na przemoc i podstęp odpowiedzieli zwycięską obroną praw pogwałconych, a gwałtom i krętactwu przeciwstawili wolną wolę ludności. Niefortunne wmieszanie się Ligi Narodów w naszą sprawę przekazały rozstrzyganie sporu czynnikom obcym w Brukseli i Genewie. Ponownie zaczęto się układać o nas bez naszego udziału. W obronie naszej przeciwko pretensjom Kowna przemawiała wprawdzie Warszawa, lecz sądzić miała Liga Narodów, która nie chciała dopuścić i wysłuchać głosu ludności najbardziej zainteresowanej, ludności Kraju naszego. Wreszcie mocarstwa koalicyjne same przekonały się, iż w tej drodze spór załatwiony być nie może, Liga Narodów umyła ręce, a sprawa Wileńska wróciła do Wilna.

Obywatele! Nadchodzi chwila upragniona i osobliwa, kiedy sami staniemy się twórcami naszej doli czy niedoli. Sejm w Wilnie jako władny gospodarz Kraju zbierze się i postanowi, jak nadal żyć i rządzić się mamy.

Po przeszło 100 letniej niewoli rosyjskiej pod jarzmo Moskwy, czy Petersburga powrócić nie możemy. Sejm powinien wypowiedzieć się stanowczo za zerwaniem raz na zawsze dawniejszych narzuconych nam więzów z Rosją, czy bolszewicką, czy carską, czy jakąkolwiek inną.

Republika litewska została opanowana przez szowinistów litwinów, którzy usiłowali i wciąż jeszcze usiłują narzucić nam swe rządy, nie pytając o naszą zgodę i wolę. Nie chcemy i nie możemy iść w jarzmo Litwy Kowieńskiej.

Wolność i obronę dała nam Rzeczpospolita Polska. Z Polską związani jesteśmy uczuciem narodowem i interesami. Stanowimy nierozdzielną część narodu polskiego i nasze losy z nim zespolić pragniemy.

Nie wątpimy, iż Sejm wypowie się tylko za Polską.

Nie możemy jednak na wypowiedzeniu się poprzestać.

Już niejednokrotnie przedstawiciele Rad Gminnych i Miejskich oraz sejmików powiatowych składali deklaracje o zjednoczeniu Ziemi Wileńskiej z Rzeczpospolitą Polską. Wszystkie te jednak uchwały pomimo swej uroczystej treści i licznych podpisów pozostały dźwiękiem rzuconym w powietrze i sprawy nie załatwiły.

Sejm powinien ostatecznie sprawę załatwić. Sejm nie może ograniczyć się wysłaniem delegacji do rządu i Sejmu w Warszawie, lecz sam powinien głos zabrać i wystąpić w imieniu Kraju wszędzie gdzie zajdzie potrzeba, aby skutecznie prawa nasze od zamachów obcych obronić. Możliwe, iż będą podjęte rokowania i układy, będą zwołane konferencje i narady. Kto przez ten czas ma rządzić krajem i kraj reprezentować? Czy Tymczasowa Komisja Rządząca przez nikogo nie wybierana, czy p. Meysztowicz jako władca nieograniczony? Czy Sejm ma być ślepym, głuchym i niemym, jeżeli administracja i urzędnicy będą sprawować rządy z krzywdą ludności? Czyż Sejm nie jest tą władzą najwyższą, która powinna roztoczyć opiekę nad całym krajem i usunąć wszystko co na szkodę ludności się dzieje?

Jeżeli Gen. Żeligowski przynosząc nam wolność i bezpieczeństwo zapowiedział, iż będzie władzę sprawować do czasu zebrania się Sejmu, nie możemy dopuścić, aby się zmarnowało to najwyższe dobro, jakiem jest prawo stanowienia o sobie.

Z chwilą zebrania się Sejmu losy Kraju w jego ręce zostaną złożone, to też obowiązkiem Sejmu będzie w swych rękach losy kraju utrzymać.

Hasłem naszem: Sejm władny, Sejm trwający do zakończenia sprawy Wileńskiej, do połączenia się z Polską.

Polski Demokratyczny Komitet Wyborczy Okr. m. Wilna.

W. Abramowicz adwokat, Alchimowicz lekarz, Dokalski lekarz, P. Jastrzębski urzędnik Magistratu, S. Jodkówna urzędniczka Magistratu, Z. Jundziłł adwokat, J. Korolko urzędnik, S. Krakowski kupiec, T. Kulesza handlowiec, W. Kuncewiczówna nauczycielka, J. Łastowski leśnik, W. Miedzianowski adwokat, F. Milewski adwokat J. Mostejko urzędnik Magistratu, Z. Nagrodzki kupiec, L. Nagrodzki młodszy handlowiec, W Pawłowski, technik, J. Piłsudski sędzia, A. Piłsudski urzędnik Magistratu, A. Rożnowski notarjusz, Safarewicz lekarz, M. Sienkiewiczowa urzędniczka, M. Sienkiewicz urzędnik Magistratu, J, Sumorok lekarz, Szalewicz lekarz, M. Truszkowska, Cz. Wierusz Kowalski urzędnik, R. Wirszyło Pisarz Hipoteczny, W. Wyszyński sędzia.

Biuro Komitetu mieści się przy ul. Jagiellońskiej № 10; czynne od 11-ej do 1-ej i od 6-ej do 8-ej.

KORESPONDENCJA Z KRAJU.

Dryświaty.

w pow. Brasławskim.

Dnia 13 b. m. odbyło się u nas wielkie Zgromadzenie mieszkańców gminy Dryświaty, na które przybył p. Małachowski, kierownik szkoły z Dziekuł oraz delegat P. S. L. Feliks Wilk. Zgromadzenie zagaił p. A. Milwid, udzielając głosu p. Małachowskiemu, który w przemówieniu swem wykazał ludności, jak wiara nasza chrześcijańska była prześladowana przez rząd moskiewski jakoteż pruski, wykazał dokładnie, w jakich warunkach będą znajdowali się obywatele w Polsce i w Litwie Kowieńskiej, wykazał całą chytrość Prusaków i bolszewików, którzy chcą Litwę i Ziemię Wileńską dostać w swoje szpony.

Podczas przemowy jego widać było łzy w oczach nie tylko u kobiet, ale i mężczyzn. Następnie zabrał głos delegat P. S. L., wykazując w krótkich lecz jędrnych słowach siłę, potęgę i żywotność Polski.

Wspominał o trudnych warunkach, w jakich Państwo Polskie panowało, a więc: napad ukraiński na Lwów, najazd Czechów na Śląsk, wojna z Niemcami, wreszcie najazd bolszewicki na Warszawę. Kiedy to świat już zwątpił w istnienie Polski, naród, który tyle cierpień przeszedł i w tak trudnych warunkach zachował swą niepodległość, nie może nigdy zginąć, a dokonał tego przedewszystkiem lud polski. Wskazał też na bogactwa Polski, na Śląsk Górny, na naftę, na sól i t. d. Omówił krótko udział ludu w rządach i wyraził przekonanie, że wybrani przedstawiciele do Sejmu Wileńskiego nie inaczej jak tylko za Polską — oświadczyć się powinni.

Po tych przemowach, obecni wybrali delegatów, mających się udać do Brasławia, celem ustalenia ostatecznie 9 kandydatów, na których ma cały powiat głosować oraz delegatom tym polecono, by:

1) z gminy Dryświat był przynajmniej jeden poseł wybrany, aby świat wiedział, że tuż pod granicą litewską polskie serce bije,

2) dopilnować na zjeździe w Brasławiu, żeby posłami byli tylko rolnicy, jako przedstawiciele tych, do których naprawdę ta ziemia należy, oraz

3) by nikt nie przeszkadzał gminie w wybraniu swego posła, którego gmina postawiła.

Po tych uchwałach zebranie skończono, a każdy z uczestników wracał do domu podniesiony na duchu.

Ludowiec z Dryświat.

Kronika miejska.

—s—

— Do dzisiejszego numeru dołącza się spis alfabetyczny miejscowości i ulic miasta, ze wskazaniem numerów obwodów wyborczych, do których należą poszczególne ulice, lub ich części, a także adresów lokali biur obwodowych.

— Z Uniwersytetu. Rektorat Uniwersytetu Stefana Batorego zawiadamia, że Prorektorem na rok akademicki 1921/22 został wybrany Ks. Prof. Dr. Bronisław Żongołłowicz, Dziekan Wydziału Teologicznego.

— „Zasadnicze przyczyny wojny współczesnej i ostateczne jej wyniki". IV odczyt na pow. temat wygłosi p. Stefan Kader dn. 21 b. m. o godz. 8 wiecz. w sali Śniadeckich Uniwersytetu St. Batorego.

Bilety nabywać można w księgarni Makowskiego, w Bratniej Pomocy, Wielka 24, oraz w dniu odczytu przy wejściu na salę.

— Instruktorjat dla współdzielni. (W.A.P.). W najbliższych dniach zostanie zalegalizowany przy poparciu Departamentu Skarbu Instruktorjat dla współdzielni i towarzystw kredytowych Litwy Środkowej. Zadaniem jego będzie przeprowadzanie rewizyj buhalteryjnych we współdzielniach i towarzystwach kredytowych, roztoczenie opieki nad współdzielniami, oraz niesienie pomocy w tworzeniu nowych organizacyj.

— Uczelnia powszechna im. Tomasza Zana P. M. Sz. (ul. św. Anny 7). We środę, dnia 21 b.m., o godz. 7 wiecz. trzeci wykład T-wa Krajoznawczego z cyklu wykładów o Śląsku: „Bogactwa mineralne Śląska" (z obrazami świetlnemi). Prelegent dr. Z. Fedorowicz.

— Odezwa. Zarząd Związku Inwalidów wojennych, na terenie Litwy Środkowej, najuprzejmiej uprasza Szanowne Wilnianki i łaskawych Obywateli Ziemi Wileńskiej, przyjąć kolektorski udział w kweście świątecznej 25 i 26 grudnia r. b. na rzecz inwalidów, z rozprzedażą znaków na ten cel ustanowionych.

Zarząd przyjmuje osoby w tym względzie zainteresowane 22 i 23 grudnia r. b. od 9—3 godziny w Zarządzie Związku Inwalidów, na terenie Litwy Środkowej. Mostowa Nr. 1.

TEATRY I MUZYKA.

— Teatr Polski gra dziś i codziennie „Djablicę" Schonhera. Sztuka wysnuta z oryginalnych koncepcyj, pełna wyrazu i napięcia dramatycznego, budzi zajęcie widzów w skupieniu słuchających doskonalej gry artystów (pp. Bohdańska, Szubert oraz Nowakowski wspaniały jako Strażnik).

Pełne próby z „Betleem na Kresach" W. Stanisławskiej są już w pełnym toku. Rzecz ta zawarta w 3 obrazach o aktualnej treści ma zapewnione powodzenie. Udział bierze cały zespół.

— Teatr Powszechny cieszy się niesłabnącem powodzeniem na „Karpackich Góralach", doskonałem widowisku ludowem, urozmaiconem śpiewami i tańcami. Przedstawienia „Karpackich Górali" dobiegają końca, ustępując miejsca przeróbce Sienkiewicza powieści J. Popławskiego p. t. „Hajduczek", w której pod reżyserją J. Cornobisa udział wezmą pp. Bortnowska, Chrzanowska, Leśniewska, Peter, Vorbrodt, Zonner i in.

Dwa konkursy na wzory na kilimy.

Ministerjum kultury i sztuki w dążeniu do rozwoju przemysłu artystycznego w Polsce, przeznaczyło sumę 550.000 mk. celem urządzenia konkursu na kilim.

Urządzenie konkursu powierzono Towarzystwu „Kilim Polski" w Warszawie.

Konkurs dzielić się będzie na dwa konkursy:

a) konkurs powszechny i b) konkurs dla młodzieży, kształcącej się w zawodzie artystycznym.

1) Konkurs powszechny, dostępny dla wszystkich artystów, obejmuje 4 nagrody po 100.000 mk. każda.

2) Konkurs dla młodzieży, kształcącej się w zawodzie artystycznym, obejmuje 5 nagród po 20.000 mk. i 5 nagród po 10.000 mk. każda Prace na ten konkurs powinny być nadsyłane tylko za pośrednictwem odpowiednich zakładów naukowych.

3) Termin nadsyłania prac tylko do 15-go stycznia 1922 r.

Skład jury stanowią: z ramienia ministerjum kultury i sztuki p. p. J. Skotnicki i B. Woydyna, ze strony Towarzystwa „Kilim Polski" p. p. J. Warchałowski i J. Baran, oraz zaproszeni p.p. M. Kotarbiński, K. Młodzianowski i N. Okołowicz.

Szczegółowe warunki konkursu otrzymać można na żądanie pocztą, lub osobiście w dni powszednie od godz. 5 do 6-ej wieczorem w siedzibie zarządu Towarzystwa „Kilim Polski" w Warszawie przy ul. Krakowskie Przedmieście 7, m. 3, tel. 115-02.

Warunki konkursu dla młodzieży, kształcącej się w zawodzie artystycznym, rozesłano do dyrekcji właściwych zakładów naukowych.

Prace nadsyłać należy również pod powyższym adresem na ręce dyrektora zarządzającego p. A. Witwickiego.

Ze zjazdu pszczelarzy.

W dniu 4 b.m. odbył się zjazd pszczelarzy, zwołany przez Sekcję Pszczelniczo Ogrodniczą przy Związku Kółek Rolniczych ziemi Wileńskiej. Zjazd zagaił prezes Sekcji p. Szalkiewicz z Kalwarji przemówieniem o potrzebie zorganizowania wytwórni uli i przyborów pszczelarskich. Wywiązała się dyskusja, wynikiem której powstały uchwały: 1) zorganizować spółdzielnię pszczelarską, której zadaniem będzie uruchomienie wytwórni uli i przyborów pszczelarskich, oraz zaopatrywanie pszczelarzy w to, co im do gospodarki pasiecznej potrzeba, zbyt i przeróbka wytworów pszczelnictwa; 2) powołać Komitet Organizacyjny powyższej spółdzielni, do którego wybrano p.p. J. Bałzukiewicza i St. Adamca z Wilna i St. Olechnowicza z Porubanka; 3) rozpocząć zbieranie deklaracji na udziały, wysokość których określono na 5.000 mk. a wpisowe na 200 mk. Deklaracje na udziały należy ustnie i piśmiennie składać do Komitetu Organizacyjnego, którego siedziba mieści się w Związku Kółek Rolniczych ziemi Wileńskiej, Wielka Pohulanka 7; 4) zwołać zebranie organizacyjne spółdzielni w ciągu 2-ch miesięcy najpóźniej; 5) urządzić przy końcu marca i czerwca dwutygodniowe kursa pszczelarskie i 6) prosić Związek Kołek Rolniczych ziemi Wileńskiej o przydzielenie dla Sekcji Pszczelniczo-Ogrodniczej instruktora pszczelnictwa i ogrodnictwa.

Na zjeździe zadeklarowano udziałów na przeszło 200.000 mk. p.

NADESŁANE

— **Na gwiazdkę dla żołnierza.** Właściciele najbardziej znanej restauracji „St. George's", chcąc przyjść z pomocą Żołnierzowi Polskiemu, ofiarowują w dniu 20 i 21 grudnia pewien procent od obrotu na gwiazdkę dla żołnierza.

Z uznaniem należy zaznaczyć ten czyn właścicieli powyższej restauracji, polecając ją pamięci Sz. Publiczności.

PRZEWODNIK ADRESOWY Handlowo - Przemysłowy.

Banki.

Bank Spółdzielczy—ul. Mickiewicza 29, załatwia wszelkie operacje.

Bank Wschodni, Oddział w Wilnie Wielka 96.

Bank Rolniczo - Przemysłowy, Zarząd—Mickiewicza 17. Oddział miejski—Wielka 66. Agentura w Święcianach. Oddział w Głębokiem.

Bank Ziemi Polskiej w Lublinie, oddział w Wilnie, Wielka 54. Załatwia wszelkie operacje w zakres bankowości wchodzące.

Polski Bank Parcelacyjny, Mickiewicza 8. Załatwia wszelkie operacje w zakres parcelacji wchodzące.

Wileński Prywatny Bank Handlowy, Mickiewicza 8. Załatwia wszelkie czynności w zakres bankowości wchodzące.

Dom Bankowy **T. Bunimowicz,** Wielka 72. Wymienia pieniądze na dogodn. warunk.

Biura techniczne.

Biuro elektrotechniczne Ł. Wajmana, Wilno, Wileńska 21 Artykuły elektryczne.

Cukiernia Bolesława **Sztrala** Mickiewicza, róg Tatarskiej. Codziennie od godz. 5-ej w. koncerty kwartetu pod dyr. M. Kordeckiego.

Domy Handlowo-przemysł.

B-cia Sutkowscy - Jagiellońska 8. Hurtowa sprzedaż towarów kolonjalno-spożywczych, win i wódek.

Dom Handlowy **„Bławat Wileński",** Wileńska 31. Wielki wybór materjałów łokciowych. Ceny konkurencyjne.

Drukarnie.

Polska drukarnia nakładowa **„LUX",** ul. Gen. Żeligowskiego 1. wykonywa wszelkie roboty drukarskie i introligatorskie

Fotografje.

Fotografje o 100% tańsze w fir. **„Rekord"** Szopena 5. Przedmioty galanter. i piśmienne tańsze niż wszędzie, hurtowo i detalicznie w firmie **„Hermes",** Szopena 5.

Księgarnie.

Słow. Nauczycielstwa Polskiego- Królewska 1. Filja—Wileńska 36

Księgarnia i skład nut **J. Zawadzkiego** Wielka 27. Poleca książki z zakresu wojskowości, podręczniki szkolne oraz nowości w wielkim wyborze.

Lecznica chorób zębów.

Lek. Dent. **Goldbarga i Wolfsona,**—Wielka 56. Leczenie zębów. Sztuczne zęby.

Ozdoby wojskowe.

B-ci Strakun, Wielka 36, filja Niemiecka 22. Hurt i detal, rozmaite przybory do umundurowania. Ceny niskie.

Pracownia haftów do sukien damskich **J. Kagan,** Niemiecka 27—10. Przyjmuje do roboty wszelkie hafty maszynowe na wszystkich materjałach Wykonanie szybkie i staranne.

Restauracje.

„Warszawianka" — Wileńska 38. Śniadania, obiady, kolacje. **Koncerty.**

Spółki Akcyjne.

„AGROMOTOR" Oddział Wileński **Tow. Akcyjn. Wileńska 26. Tel. 205** Maszyny rolnicze. Bryczki szydłowieckie. Telefony. Instalacje elektryczne. Przenośne piece kaflowe.

Składy materjałów piśmien.

Wl. Borkowski. Skład papieru, materjałów piśmienn., galanterji biur., ram i zabawek. Mickiewicza 5, Ś-to-Jańska 19

Skład materjałów piśmiennych przy **Księgarni Słow. Nauczycielstwa Polskiego,** ul. Królewska 5.

Zakład maszyn do pisania i wstążek J. Kuzniec, Wileńska 25.

Uwaga! Już czas dawać ogłoszenia na święta! Panowie Kupcy i Przemysłowcy zechcą o tem pamiętać!

Ogłoszenia do wszystkich pism przyjmuje codziennie Biuro Ogłoszeń — Mickiewicza 4, od godz. 9—3 pop.

KINO-TEATR **„HELIOS"** róg Wileńskiej i Mickiewicza.

Dziś! Wszechświatowa sensacja! **Król Sachary** 2 serja arcydzieła **Człowiek bez nazwiska**. W rolach głównych **Harry Lidke** i premjowana piękność **Mady Christians.** **Rzecz dzieje się we wszystkich częściach świata.** Bierze udział setki tysięcy artystów i artystek, dzikie plemiona i drapieżne zwierzęta. Pomimo **wielkich kosztów** wystawy, ceny miejsc nie podniesione. Początek 1-go seansu o g. 5, ostatniego — 9 i pół w.

DOM HANDLOWY „PRASA" Wilno, Mickiewicza 8. AJENTURA telefon 555.

KAMIENIE ŻÓŁCIOWE

zmiękcza i usuwa bez bólu **Cholekinaza H. Niemojewskiego.**

ATAKI W ZUPEŁNOŚCI USTAJĄ.

Objawy (początkowe) Ból w bokach i dołku podsercowym (gdzie schodzą się żebra). Pobolewania w wątrobie. Skłonność do obstrukcji. Uryna ciemna i mętna lub też bezbarwna, jak woda. Język obłożony. Gorycz i kwas w ustach. Odbijanie gazami. Wzdęcia i burczenia w kiszkach. Bóle i zawroty głowy. Silne zdenerwowanie. **Objawy** (podczas ataków). W dołku i wątrobie silny ból, który się rozchodzi ku stronie tylnej—w pasie, krzyżu i sięga aż pod łopatki. Wzdęcia brzucha, rozsadzanie żeber i parcie na kiszkę stolcową. Brak tchu oraz ból w plecach i klatce piersiowej (na przestrzał). Niekiedy wymioty żółcią, dreszcze, zimne poty, żółtaczka.

Bliższych informacji udziela: Aptekarz-fizjolog H. Niemojewski, Warszawa, Nowy-Świat 16, m. 27. **Skład główny I. B. Segal, Wilno.**

Nowości sezonu r. 1922 ! ! !

Na zbliżające się Święta **poleca** w wielkim wyborze:

bluzy — — —	od mk. 950,	suknie — —	od mk 3000,
„ flanelowe	„ „ 1300,	„ wełniane	„ „ 4500,
spodnice — —	„ „ 1200,	kostjumy — —	„ „ 8000,
„ wełniane	„ „ 2200,	palta — — —	„ „ 10000,
szlafroki — —	„ „ 2500,	chustki wełniane	
„ flanelowe	„ „ 3200,	2½×2½ arsz.	„ „ 2500.

Magazyn E. HEGENT Wielka 38. (vis-a-vis poczty).

PIEKARNIA i CUKIERNIA B. WIELICZKO, Niemiecka 1. Poleca na święta wielki wybór pierników, przyjmuje obstalunki na wszelkie pieczywa.

Sklep win Rudnicka 13

Przedświąteczna tania wyprzedaż!! **Kto chce spędzić wesoło święta** ten musi spieszyć się do sklepu win **Stupel i Wołk** Rudnicka № 13, gdzie otrzyma po najtańszej cenie **WINO, WÓDKĘ, LIKIERY** różnych najlepsz. zagranicza. firm i miejscow. gorzelni.

Tylko na Rudnickiej 13

Różne.

Akuszerka W. Śmiałowska **udziela porad.** Dla pań przyjezdnych oddzielne pokoje. Przyjmuje od 9 r. do 7 w. Mickiewicza 46—6.

Dr. Cz. Koneczny. Choroba zębów. Chirurgja jamy ustnej. Sztuczne zęby. Mickiewicza 11, od 10—12½ i 4—6½ g.

Pianina i fortepjany do wynajęcia. Ulica Niemiecka 3—6. Od 9—12 i 3—7. 2—1

Mogą najzupełniej zastąpić świeże i bardzo drogie **RYBY na święta solone po 60 mk. funt** SPÓŁKA HANDLOWA **„Lituania"** Wielka 73, róg Miljonowej. Tamże wielki wybór towarów w wydziale: spożywczym, aptecznym i bławatnym. CENY stałe i możliwie niskie.

Biuro ogłoszeń J. KARLIN, NIEMIECKA 22. Poleca swe usługi i pośrednictwo w redagowaniu różnych ogłoszeń i umieszczaniu takowych we wszystkich pismach miejscowych i zamiejsc. **Oryginalne teksty. Korzystne warunki.**

Zgubiono książkę pod tytułem „Hrabina Cosel" Kraszewskiego, trzeci tom, idąc Kalwaryjską do zielonego mostu. Łaskawego znalazcę proszę o odesłanie na ul. Trębacką 16—1. J. R.

Wydawca P. Narbutt. Drukarnia „Lux", ul. Gen. Żeligowskiego № 1. Tel. 203. Redaktor odpowiedzialny Justyn Cywiński.